

การพูดในที่ชุมชน

การพูดในที่ชุมชน

1. พูดแบบเป็นทางการ (Formal speak)
2. พูดแบบไม่เป็นทางการ (Informal speak)

การพูดแบบเป็นทางการ (Formal speak)

การพูดแบบทางการนั้น เป็นการพูดที่มีความง่ายกว่าการพูดแบบไม่เป็นทางการ เพราะผู้พูดจะสามารถรู้ตัวล่วงหน้ามาก่อนแล้วว่า จะพูดเรื่องอะไร จะพูดในโอกาสอะไร จะพูดให้ใคร ฟัง ผู้พูดจึงมีเวลาเตรียมตัวล่วงหน้าได้มากเพราะส่วนใหญ่แล้ว จะมีการเชิญล่วงหน้าเป็นเวลานาน หรือในบางครั้ง ผู้พูดอาจจะไม่ต้องเตรียมตัว เพราะผู้พูดจะมีเลขานุการเป็นผู้คอยเตรียมการให้ ผู้พูดก็เพียงแต่นำเอาเรื่องหลักการหรือเนื้อหาต่าง ๆ ที่เลขานุการเตรียมไว้ไปอ่านให้ผู้ฟังได้ฟัง และเกิดความเข้าใจและรู้เนื้อหาต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะพูดได้

การพูดแบบไม่เป็นทางการ (Informal speak)

การพูดแบบไม่เป็นทางการนั้น เป็นสิ่งที่ยากกว่าการพูดแบบเป็นทางการ ในแง่ที่ว่า การพูดแบบไม่เป็นทางการนั้น ในบางครั้งเราไม่รู้ตัวล่วงหน้ามาก่อนเลยว่า จะต้องถูกเชิญขึ้นไปพูด

ที่มา...เอกสารสมาคมผู้การพูดแห่งประเทศไทย

และบางครั้งเราก็รู้ล่วงหน้าว่าจะต้องถูกเชิญขึ้นไปพูด แต่ไม่รู้ว่าจะให้ขึ้นไปพูดในเรื่องอะไร ฉะนั้น การพูดแบบไม่เป็นทางการจึงเป็นเรื่องที่ยากกว่า และนอกจากนั้นเราจะต้องสร้างบรรยากาศ ในสถานที่พูดให้ดีด้วย คือ สร้างบรรยากาศให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจ มีความอยากฟังในเรื่องที่เราจะพูด **การพูดแบบไม่เป็นทางการจะค่อนข้างยาก** เพราะ

1. การพูดแบบไม่เป็นทางการนั้น จะต้องสร้างบรรยากาศในที่ประชุมให้ดีประกอบการพูดด้วย
2. เนื้อหาสาระต้องครบบริบูรณ์ ทำให้ผู้ฟังเกิดความตั้งใจฟัง เข้าใจได้ง่าย
3. เพราะผู้พูดไม่รู้ตัวล่วงหน้าว่าจะถูกเชิญไปพูด
4. รู้ตัวล่วงหน้าว่า ได้ถูกเชิญไปพูด แต่ไม่รู้ว่าจะพูดเรื่องอะไร ในตอนไหนของรายการ

สิ่งเหล่านี้ จึงเป็นสาเหตุของความยากง่ายของการพูดแบบไม่เป็นทางการ ในบางครั้งเราต้องใช้คำพูดที่ชวนขัน จะช่วยสร้างบรรยากาศในที่ประชุม

ได้ดีขึ้น ทำให้ผู้ฟังไม่เกิดความเครียดและสามารถที่จะรับสิ่งที่เราให้ได้ดีกว่าที่เราจะพูดเพื่อเพียงแต่ให้หลักการและเนื้อหาสาระความรู้เพียงด้านเดียว ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความตั้งใจฟัง และไม่สามารถที่จะรับความรู้ต่างๆ ที่เราให้ไปได้เพียงพอ บรรยากาศในที่ประชุมอาจจะไม่ดีตามไปด้วย

สาเหตุที่ต้องฝึกพูด

1. เกิดความบกพร่องของผู้พูด ข้อบกพร่องที่พบมากคือ

1.1 พูดยาวหรือพูดมากเกินไป การพูดยาวหรือพูดมากเกินไปจะเป็นสาเหตุทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย ไม่มีความอยากฟัง และจะทำให้บรรยากาศในที่ประชุมเสียได้ เช่น พูดในงานแต่งงาน งานมงคลต่างๆ หรือได้รับเชิญไปบรรยายหลักของการพูด ควรจะพูดในสิ่งที่ควรพูด ใช้คำพูดที่เหมาะสม ทำให้ผู้ฟังเกิดความประทับใจ ควรพูดในสิ่งที่มีเนื้อหาสาระที่ดี ไม่ใช่พูดยาวเยิ่นเย้อวกไปวนมา โดยไม่มีเนื้อหาสาระอะไรที่เป็นประโยชน์

1.2 พูดสั้นเกินไป ถ้าเราพูดสั้นเกินไปจะทำให้ผู้ฟังแล้วไม่รู้เรื่อง ไม่มีความเข้าใจ หากเนื้อหาสาระที่สำคัญขาดความสมบูรณ์ของเนื้อความก็จะทำให้ไม่เกิดประโยชน์อะไรเลยกับผู้ฟัง เช่น โฆษกสถานีวิทยุประกาศว่า “ที่นี้สถานีวิทยุ สสส. เสียงสามยอด ยอดสามอย่าง ต่อไปนี้ สสส. จะเสนอข่าวสั้น ๆ พณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีเครียด จบข่าว” ถ้าเป็นข่าวในลักษณะนี้คนฟังก็จะฟังไม่รู้เรื่องว่า นายกฯ เครียดเพราะอะไร การเสนอข่าวเช่นนี้จะไม่เกิดประโยชน์อะไร เพราะไม่มีเนื้อหาสาระที่สมบูรณ์

1.3 พูดไม่เข้าหูคนหรือพูดปากเสีย การพูดในลักษณะเช่นนี้ มักจะพบเห็นและเป็นอุปสรรค

อย่างมากสำหรับการพูดในที่ชุมชน เพราะการพูดเช่นนี้จะไม่มีใครอยากฟัง เมื่อไม่มีใครอยากฟังเวลาที่เราจะเป็นผู้สื่อประชาสัมพันธ์หรือแนะนำอะไรกับใครแล้ว ก็จะทำให้ยากมาก หรืออาจทำไม่ได้เลย เช่น ถ้าเราเป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีหน้าที่ไปแนะนำหลักวิชาการต่าง ๆ ทางด้านการเกษตรให้เกษตรกร เวลาพูดสิ่งใด จะต้องพูดในสิ่งที่ให้กำลังใจเขา พูดในสิ่งที่ เป็นมงคล ผู้ฟังฟังแล้วเกิดกำลังใจ อยากจะทำตามคำแนะนำของเราในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ เช่น พูดว่า “การปลูกข้าวโพดก็ดีเหมือนกันนะ แต่ว่าในขณะนี้ การตลาดไม่ค่อยดีเท่าที่ควรจะต้องรอไปก่อน ขณะนี้ทางรัฐบาลมีโครงการช่วยเหลืออยู่แล้ว ถ้ามีอะไรให้ผมช่วยได้ในขณะนี้ เมื่อผมกลับไปแล้วจะเรียนให้ทางจังหวัดทราบต่อไป” ไม่ใช่พูดให้เกษตรกรเสียกำลังใจ เช่น พูดว่า “ปลูกข้าวโพดหรือ ปลูกไปทำไมเจ๊งแน่ ๆ” โดยไม่อธิบายหรือให้เหตุผลแต่อย่างใด

1.4 พูดซ้ำหรือเร็วเกินไป การพูดซ้ำหรือเร็วเกินไปนี้อาจจะทำให้ผู้ฟังเกิดความเบื่อหน่าย เพราะว่าฟังแล้วไม่รู้เรื่อง ไม่เข้าใจ แต่ในบางโอกาสพูดซ้ำก็จำเป็นจะต้องทำ เพราะว่าถ้าพูดเร็วเกินไปจะทำให้ขาดบรรยากาศในการฟัง เช่น ถ้าเป็นโฆษกรายการอัดเพลง นำนำเพลงรัก หรือว่าเป็นพิธีกรในรายการเพื่อนรักดีกาล ซึ่งเป็นรายการที่ต้องใช้บรรยากาศแบบเย็น ๆ เราต้องพูดซ้ำ ฉะนั้นการพูดซ้ำหรือเร็ว ต้องพิจารณาโอกาสที่เหมาะสมด้วย

1.5 คำพูดที่แสดงความไม่มั่นใจในตัวเอง เช่น มีคำเอ้ออ้ามากเกินไปจะทำให้เกิดความเสียหายของคำพูด หรือทำให้ประโยค นั้นเกิดความหมายที่ผิดไป ถ้าเราไปแนะนำความรู้ให้เกษตรกรแล้วไปใช้คำพูดที่มีคำเอ้ออ้ามากเกินไป จะทำให้

เกษตรกรเมื่อหน้าย แทนที่เขาจะได้รับ ความรู้ ความสนใจ เขาก็จะไม่สนใจในคำที่เราพูดออกไป เพราะว่าเขาฟังแล้วไม่เกิดความมั่นใจในตัวผู้พูด บุคคลที่ออกมาพูดแล้วมีคำเอ้ออ้ามาก แสดงว่าบุคคลผู้นั้นไม่มีความมั่นใจในขณะที่พูด ในขณะที่พูดแล้วคิดอะไรไม่ออก ก็หยุดหนึ่งคิดเสียก่อนไม่จำเป็น ต้องเปล่งเสียงเอ้ออ้อออกมา และในขณะที่นั่งคิดก็ควรทำหน้าที่ให้ยิ้มแย้มแจ่มใสเพื่อสร้างบรรยากาศในที่ประชุมให้เกิดความแจ่มใส

1.6 อย่าใช้คำพูดชนิดที่มีภาษาไทยคำหนึ่ง สลับกับภาษาอังกฤษคำหนึ่ง ถ้าในระดับชาวบ้านแล้ว มีความจำเป็นอย่างมาก คือ อย่าไปพูดในลักษณะเช่นนี้เป็นอันขาด ถ้าเป็นศัพท์ทางวิชาการ จะต้องพยายามแปลคำศัพท์นั้นเป็นภาษาชาวบ้านธรรมดา ฉะนั้น เราต้องดูระดับการศึกษาของแต่ละบุคคลด้วยว่า บุคคลระดับไหนควรจะใช้ภาษา ระดับไหน ฉะนั้นการใช้ภาษาแบบชาวบ้านธรรมดา จะได้เปรียบกว่าการใช้ภาษาที่มีศัพท์สูง ๆ เกินไป

1.7 คำย่อ อย่าใช้คำพูดที่เป็นคำย่อมาก เกินไปจนฟังแล้วไม่รู้เรื่อง ถ้าจะใช้คำย่อแล้ว ควรจะเป็นคำย่อที่ทันสมัยสากลรู้กันทั่วไป

1.8 จังหวะของการเว้นวรรคในการพูด ต้องควรระมัดระวัง ถ้าเว้นวรรคผิดจังหวะไป จะทำให้ความหมายเปลี่ยนไปได้

หลักทั่ว ๆ ไปของการพูด

1. จะต้องขจัดข้อบกพร่องในการพูดในที่ชุมชนเสียก่อน
2. จะต้องศึกษาว่าหลักของการพูดที่ดีมีอะไรบ้าง

หลักของการพูดที่ดี

1. ต้องมีความเชื่อมั่น ผู้พูดจะต้องมีความเชื่อมั่นในตัวเอง ความเชื่อมั่นจะเกิดขึ้นได้ เราจะ

ต้องวิเคราะห์ผู้ฟังอย่างถ่องแท้เสียก่อน ในการพูด ต่อหน้าชุมชน ไม่ว่าใครก็ตามในครั้งแรก จะต้องเกิดความประหม่า ฉะนั้น ประการแรกต้องสร้างความมั่นใจในตัวเอง วิธีสร้างความเชื่อมั่น นอกจากจะทำการวิเคราะห์ผู้ฟังแล้ว ผู้พูดจะต้องเลือกเรื่องที่เราเรารู้ดีที่สุดในการพูด ฉะนั้น เราต้องศึกษาเรื่องที่เราจะพูดให้ถ่องแท้ เวลาไปคุยกับคนอื่นหรือไปพูดในที่ประชุม เราจะได้ไม่เกิดความประหม่า เมื่อไม่เกิดความประหม่า ความคิดความอ่านก็จะแล่นและสามารถพูดให้เขาเข้าใจได้ง่าย ตลอดจนเขาสอบถามได้

2. ต้องเตรียมให้พร้อม ก่อนที่จะทำการพูด จะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ต้องศึกษาเรื่องนั้นให้ดี แล้วจดหัวข้อที่สำคัญมาและสามารถบรรยายรายละเอียดได้ ให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจแต่ไม่ได้หมายความว่าทำการท่องจำมา เช่นนี้จะทำให้การพูดในที่ชุมชนไม่ดีเท่าที่ควร

3. จะต้องควบคุมอารมณ์ในขณะที่พูด ในการพูดแต่ละครั้งต้องเป็นคนรู้จักควบคุมอารมณ์ให้ได้ ถ้าควบคุมอารมณ์ไม่ได้หรือไม่ดี จะทำให้การพูดไม่ดีไปด้วย ถ้าจะสื่อความหมายให้กับชาวบ้านหรือเกษตรกร จะต้องมีความพร้อมในด้าน การควบคุมอารมณ์เสียก่อน ถ้าเราควบคุมอารมณ์ไม่ได้แล้ว จงอย่าไปเป็นผู้สื่อความรู้ความสัมพันธ์ จะดีกว่า เพราะว่าจะทำให้เกิดความล้มเหลวได้

4. จะต้องฝึกฝนศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการพูดอยู่เป็นประจำ ในการที่จะพูดในที่ชุมชนในแต่ละครั้ง จะต้องเตรียมคำพูดไว้ให้ดีกว่าที่จะไปพูด อย่าไปคิดว่าเรื่องนี้เรารู้ดีแล้วไม่จำเป็นต้องเตรียมก็ได้ ถ้าเรามีความคิดเช่นนี้ จะทำให้การพูดประสบความล้มเหลวได้

5. ต้องมีบุคลิกภาพที่ดีทั้งภายในและภายนอกและภายใน การพูดในที่ชุมชนแต่ละครั้งนั้น บุคลิกภาพเป็นส่วนสำคัญอย่างมาก บุคลิกภาพนั้นจะต้องให้ดีทั้งภายในและภายนอกด้วย

5.1 บุคลิกภาพภายนอกที่ดีของผู้พูด

- รูปร่างหน้าตา สำหรับรูปร่างหน้าตาไม่จำเป็นต้องรูปร่างหน้าตาดีเสมอไป ควรจะสะอาดหมดจด ยิ้มแย้มแจ่มใส

- การแต่งกาย จะต้องเหมาะสม ถูกกาลเทศะ เช่น ถ้าจะไปพูดกับชาวบ้าน ต้องแต่งกายอย่างหนึ่ง จะต้องพิจารณาถึงบุคคลที่เราจะเข้าถึงด้วย

- การปรากฏตัว ซึ่งก็เป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการพูดในที่ชุมชน ผู้พูดจะประสบความสำเร็จในการพูดหรือไม่ อาศัยปฏิกิริยาของผู้พูดจะเป็นตัวกำหนดอาภัพปฏิกิริยาของผู้ฟังด้วย เช่น เวลาจะขึ้นลงจากเวที จะต้องทำตัวเข้มแข็งสง่างาม มีความกระตือรือร้น

- ท่าทางสายตาดูและน้ำเสียง

สายตา สายตาจะต้องมองให้ทั่วถึง ต้องสบสายตาไปให้ทั่วทุกคน อย่าไปจ้องมองอยู่จุดใดจุดหนึ่งเพียงจุดเดียว ต้องแสดงความเป็นมิตร สายตาจะมีอิทธิพลมากในขณะที่ทำการพูด

ท่าทาง ในการพูดนั้น ผู้พูดจะต้องใช้ท่าทางหรือบุคลิกภาพที่ดีมาใช้ประกอบในการพูด โอกาสที่จะประสบความสำเร็จจะมีมาก ยกเว้นเขาใช้ท่าทางที่มีลักษณะไม่ดี

น้ำเสียง จะต้องพูดจาเสียงดังหนักแน่น ฉะฉาน ไม่พูดเร็วหรือช้าเกินไป จนผู้ฟังฟังไม่ทันและไม่รู้เรื่อง

5.2 บุคลิกภาพภายในที่ดีของผู้พูด

- จะต้องมีความกระตือรือร้น การพูดในที่ชุมชนนั้น ผู้พูดจะต้องมีความกระตือรือร้น จึงจะทำให้ผู้ฟังมีความกระตือรือร้นตามไปด้วย แต่ถ้าผู้พูดมีความกระตือรือร้นขึ้น แต่ผู้ฟังขาดความกระตือรือร้น ผู้พูดจะต้องหาวิธีการแก้ไขให้ดีขึ้นให้ได้

- จะต้องมีความคิดริเริ่ม มีความรอบรู้ ผู้พูดจะต้องเป็นผู้มีการศึกษาหาความรู้ ค้นคว้าหาความรู้ในสิ่งที่แปลกใหม่ เพื่อจะได้มีข้อมูลมาประกอบการพูดได้มาก

- จะต้องเป็นคนมีความสังเกตจดจำ เวลาไปฟังใครพูดอะไร ที่ไหน หรือไปอ่าน อ่านอะไรดี ๆ ก็จำเอาไว้ เพื่อนำมาประกอบการเล่าเรื่องได้ดี

- จะต้องมีความมั่นใจในใจ ในการพูดนั้น ผู้พูดจะต้องมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีความมั่นใจ ถ้าไปพบกับชาวบ้านแล้ว ไปพูดกันแบบหน้าตาเครียด ๆ โดยใช้หลักวิชาการล้วน ๆ โอกาสที่ผู้ฟังจะรับเข้ามาก็มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ถ้าไปพูดแบบมีความมั่นใจอยู่บ้าง ทั้งหลักวิชาการไปบ้าง ผู้ฟังจะชอบมากกว่า ฉะนั้น อารมณ์ขันที่ใช้สอดแทรกในการพูด จะเป็นสิ่งสำคัญมาก

ประโยชน์ของอารมณ์ขัน

1. ใช้ดึงดูดความสนใจจากผู้พูดไปยังผู้ฟัง ประโยชน์ของอารมณ์ขันจะเรียกร้องความสนใจให้ผู้ฟังเป็นอย่างมาก ในการพูดแต่ละครั้ง จะทำให้ผู้ฟังมีความตั้งใจในการฟังได้ดี

2. อารมณ์ขันจะสามารถหักล้างคู่ต่อสู้ได้ เช่น การโต้วาที ยิ่งต้องใช้อารมณ์ขันหักล้างคู่ต่อสู้ได้ดีมาก หรือในบางครั้งเวลาเราไปติดต่อกับชาวบ้าน ปรากฏว่าพูดจากันไม่ยอมรู้เรื่อง ชาวบ้านไม่รับฟัง แต่พอเราใช้อารมณ์ขันเข้ามา

ช่วยนิดหน่อย มาเป็นจุดของการสื่อทำ ความเข้าใจ ก็จะทำให้การสื่อความสัมพันธ์ ได้ดีและง่ายขึ้น

3. เป็นการสร้างบรรยากาศ ถ้าผู้พูดมี โอกาสไปบรรยายที่ใดที่หนึ่ง หรือในระดับชาวบ้าน กลุ่มใหญ่ ถ้าใช้อารมณ์ขันแล้วจะช่วยสร้าง บรรยากาศที่ดีได้มาก เช่น ถ้าเราพูดใน 2 - 3 ประโยคแรก แล้วผู้ฟังเกิดอารมณ์ขัน เมื่อพูดต่อไป ผู้ฟังก็จะมีอารมณ์ขันและเกิดความสนใจ อย่าง น้อยจะสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรกันได้เป็นอย่างดี ดีที่สุด ระหว่างผู้ฟังกับผู้พูด โดยเฉพาะในเมืองไทย ถ้าผู้ฟังอารมณ์ขันไวในใจแล้ว โอกาสที่จะเข้ากับ เราหรือยอมรับสื่อความสัมพันธ์จากเรานั้นมีมาก เพราะคนไทยมีนิสัยรักความสนุก

เมื่อมีข้อมูลเพียงพอแล้ว มีบุคลิกดีทั้ง ภายนอกและภายใน แต่ยังไม่ทราบว่าจะเดิน เรื่องอย่างไร จะจบเรื่องอย่างไร จะเริ่มที่จุดไหน จึงจะสร้างความสนใจ สร้างความประทับใจให้กับ ผู้ฟังได้ จึงต้องมีโครงเรื่องที่ดี

โครงเรื่องที่ดีในการพูด

1. ต้องขึ้นต้นให้ตื่นเต้นเร้าใจ วิธีการ ที่จะขึ้นต้นให้ผู้ฟังตื่นเต้นและเร้าใจได้ จะต้องขึ้น ต้นด้วยข้อความที่มีความประทับใจ เช่น คำสอน ทางศาสนา สุภาษิต กลอน โคลง สิ่งเหล่านี้ส่วน ใหญ่จะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป ถ้าขึ้นต้นด้วยคำ กลอนของความรัก จะต้องจำให้แม่นยำ ยกตัวอย่าง เช่น “ความรักคือน้ำผึ้ง คือน้ำตา คือยาพิษ คือหยดน้ำอมฤตที่ชื่นชุ่ม คือเกสรดอกไม้ คือไฟรม คือความกลม ๆ ความฝัน นั่นแหละรัก” คำกลอนนี้จะ บรรยายให้เขารู้ว่า ความรักเป็นน้ำผึ้งอย่างไร เป็นยาพิษอย่างไร ความฝันเป็นอย่างไร ฯลฯ เมื่อ ฟังดูแล้วจะเกิดความรู้สึกซาบซึ้งเร้าใจ

2. ตอนจบ จะต้องเป็นคำที่ชวนให้ผู้ฟัง นำไปคิด โดยทิ้งคำถามให้ผู้ฟังนำไปคิด จะต้อง เรียงร้อยให้ผู้ฟังเกิดความคล้อยตาม หรือปฏิบัติ ตาม คือจะต้องมีหลักของการพูดจูงใจ

หลักการพูดจูงใจ จะใช้หลักของ AIDA ประกอบด้วย

ATTENTION พูดแล้วให้ผู้ฟังเกิดความ ตั้งใจ

INTERESTING พูดแล้วให้ผู้ฟังเกิดความ สนใจในการฟัง

DESIRE พูดแล้วให้ผู้ฟังเกิดความ บรรณาอย่างแรงกล้าในการที่จะฟัง

ACTION พูดแล้วให้ผู้ฟังเกิดความ คล้อยตามในการฟัง

นอกจากนั้นแล้ว ในตอนจบเราอาจสรุปด้วย อารมณ์ขัน อาจสรุปด้วยเนื้อหาที่น่าประทับใจ การสรุปด้วยอารมณ์ขันไม่ใช่การสรุปด้วยความ ตลกขบขัน แต่เป็นการสรุปที่ผู้ฟังคาดไม่ถึงว่าจะ เป็นเช่นนั้นได้ เป็นการสรุปที่พลิกความคาดหมาย ของผู้ฟัง โดยที่ผู้ฟังคิดไม่ถึงว่าเรื่องมันจะเป็น เช่นนั้นได้

